

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/12/2014
Identifikačné číslo spisu:	9012010021
Dátum vydania rozhodnutia:	04.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9012010021.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Tipper Tie technopack GmbH - organizačná zložka, Vrbovská cesta 17, 921 01 Piešťany, IČO: 44 786 778, zastúpený SOLUTIONEERS' LEGAL s.r.o., Dunajská 25, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, 837 52 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 64830/2011-OPŠ zo dňa 14.12.2011, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2013 č. k. 5S/132/2012-62, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29.10.2013 č. k. 5S/132/2012-62 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Uznesením zo dňa 29.10.2013 č. k. 5S/132/2012-62 Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd) zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 64830/2011-OPŠ zo dňa 14.12.2011, ktorým žalovaný zrušil rozhodnutie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky č. OLP/2660/2011 zo dňa 16.05.2011 a vrátil vec Úradu verejného zdravotníctva na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský súd dôvod zastavenia konania odôvodnil tým, že spôsobilosť byť účastníkom konania má zásadne ten, kto má podľa hmotného práva spôsobilosť mať práva a povinnosti (tzv. právnu subjektivitu). Organizačnú zložku zahraničnej právnickej osoby nie je možné zamieňať s právnickou osobou, zriadenou v Slovenskej republike zahraničnou osobou. Povinnosť zápisu organizačnej zložky zahraničnej právnickej osoby do obchodného registra na tom nič nemení. Vzhľadom k nutnosti zápisu do obchodného registra má organizačná zložka zahraničnej osoby rovnaké postavenie ako odštepný závod (§ 7 ods. 2 Obchodného zákonníka, ďalej len „Ob.z.“). Poukazuje na to, že zápisom organizačnej zložky zahraničnej osoby nevzniká, rovnako ako v prípade odštepného závodu, právnická osoba;

zahraničnej osobe zápisom vzniká len právo podnikáť na území Slovenskej republiky. Zo skutočnosti, že organizačná zložka (v tomto prípade zahraničnej) právnickej osoby je zapísaná do obchodného registra, nijakým spôsobom nevyplýva, že táto má právnu subjektivitu a je spôsobilá stať sa účastníkom konania. Vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa tejto organizačnej zložky je vždy nositeľom práv a povinností zahraničná osoba, ktorej je organizačná zložka súčasťou. Právnu subjektivitu, a teda spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“) má preto vo všetkých prípadoch výlučne zahraničná osoba, nie jej zahraničná zložka. V danom prípade žalobca - organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby - nemá právnu subjektivitu, čo je neodstrániteľná vada konania a preto žalobu podala neoprávnená osoba. Z tohto dôvodu súd konanie vo veci zastavil podľa ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250d ods. 3 O.s.p.

II.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2013 č. k. 5S/132/2012-62 podal odvolanie žalobca z dôvodu, že žalobca ako organizačná zložka zriadená spoločnosťou Tipper Tie technopack GmbH, Oto-Hahn-Strasse 5, 215 09 Glinde, bol považovaný za účastníka správneho konania pred Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, ktorý rozhodol dňa 26.11.2009 po čísle: OLP/2660/2011, v konaní pred Úradom verejného zdravotníctva, ako aj účastníka správneho konania č. 64830/2011-OPŠ vedeného Ministerstvom zdravotníctva. Zastavením súdneho konania uznesením Krajského súdu v Bratislave došlo k porušeniu základného ústavného princípu práva na súdnu a inú právnu ochranu. Žalobcovi bolo týmto znemožnené domáhať sa akýmkoľvek spôsobom ochrany svojich práv. Je názoru, že podaním žaloby proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu iným subjektom ako účastníkom správneho konania, t.j. zriaďovateľom žalobcu namiesto jeho organizačnej zložky, by nebola dodržaná jednotnosť a totožnosť subjektov konania.

Poukázal na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Uviedol, že Krajský súd v Bratislave svojim konaním a následným uznesením porušil základné ústavné princípy a princíp občianskeho súdneho konania, a to právo na súdnu, ako aj inú právnu ochranu a právo domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov pred príslušným súdom alebo iným orgánom Slovenskej republiky. Krajský súd v Bratislave porušil zákaz denegatio iustitiae, t.j. odopretia spravodlivosti. Správne orgány konali vo vzťahu k žalobcovi ako k účastníkovi správneho konania a rozhodnutím žalovaného zasiahli do jeho práv a právom chránených záujmov.

V zmysle s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), ktorým je Slovenská republika v súlade s Ústavou Slovenskej republiky viazaná: „každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch ...“ Európsky súd pre ľudské práva v Rozsudku z 08. júna 2006 k sťažnosti č. 22860/02 pre porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru uviedol, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pri určovaní občianskych práv a záväzkov rozhodnutia prijaté správnymi alebo inými orgánmi, ktoré sami osobe nespĺňajú požiadavky tohto článku, podliehali následnej kontrole súdnym orgánom, ktorý má úplnú právomoc vo veci konať.

Krajský súd v Bratislave v rozpore s dohovorom zastavil v predmetnej veci konanie, a to napriek tomu, že žalobca nemá inú zákonnú možnosť domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov dotknutých rozhodnutím žalovaného.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 205 ods. 2 písm. a/ a písm. f/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ O.s.p. uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že jeho vecná príslušnosť na rozhodnutie o odvolaní účastníka správneho konania - spoločnosti JUSTUR spol. s r.o. bola daná podľa § 58 ods. 1 správneho poriadku, v spojení s § 68 ods. 2 prvá veta správneho poriadku, podľa ktorého proti rozhodnutiu, ktorým sa zrušuje alebo mení rozhodnutie mimo odvolacieho konania, sa možno odvolať. V danom prípade žalovaný rozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu Úradu verejného zdravotníctva, ktorý rozhodoval v zmysle § 5 ods. 4 písm. i/ zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpory a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z.z.) ako odvolací orgán vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhoduje Regionálny úrad verejného zdravotníctva.

Žalovaný rozhodnutím č. 64830/2011-OPŠ zo dňa 14.12.2011, ktoré bolo predmetom žaloby žalobcu, rozhodoval o odvolaní spoločnosti JUSTUR, spol. s r.o. a keďže žalobca Tipper Tie technopack GmbH - organizačná zložka, vystupovala v danom konaní ako účastník konania, tak predmetné rozhodnutie bolo doručené aj jemu. Podľa žalovaného je však potrebné rozlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania v správnom konaní v zmysle § 14 ods. 1, 2 a § 15 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) a podľa § 19 O.s.p. Poukázal na rozhodnutie NS SR č. 4Obdo/54/2011, ktoré potvrdzuje, že organizačná zložka nemá právnu subjektivitu. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu v celom rozsahu potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2013 č. k. 5S/132/2012-62 (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Podľa § 14 ods. 2 správneho poriadku účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa ustanovenia § 20 O.s.p. každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v takom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Účastníkom konania môže byť len osoba, teda subjekt práva, ktorý môže byť rozhodnutím správneho orgánu ukrátený na svojich právach.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej len „ObZ.“ sa organizačnou zložkou podniku rozumie odštepný závod alebo iný organizačný útvar podniku podľa tohto zákona alebo osobitného zákona.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 a 2 ObZ. je odštepný závod organizačná zložka podniku, ktorá je ako odštepný závod zapísaná v obchodnom registri. Pri prevádzkovaní odštepného závodu sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom, že ide o odštepný závod; obdobné postavenia ako odštepný

závod má aj organizačná zložka, ak zákon ustanovuje, že sa zapisuje do obchodného registra.

Podľa ustanovenia § 21 ods. 3 ObZ. sa podnikaním zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky rozumie podnikanie tejto osoby, ak má podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.

Súd zo súdneho, ako aj administratívneho spisu zistil, že žalobu podal žalobca ako organizačná zložka podniku zahraničnej osoby so sídlom Vrbovská cesta 17, Piešťany. Takto označený bol i účastníkom správneho konania pred už uvedenými správnymi orgánmi.

Úrad verejného zdravotníctva rozhodnutím č. OLP/2660/2011 zo dňa 16.05.2011 rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín č. B/2009/04211-03 zo dňa 26.11.2009, ktorým udelil súhlas na uvedenie priestorov „Prevádzka na výrobu klipov pre potravinársky priemysel, Nám. Dr. A. Schweitzera 194, Stará Turá pre firmu Tipper Tie technopack GmbH do prevádzky podľa § 65 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zmenil tak, že žiadosti žalobcu - účastníka správneho konania Tipper Tie technopack GmbH., Vrbovská cesta 17, Piešťany, IČO: 44 786 778 zo dňa 09.11.2011, sa vyhovuje a s uvedením priestorov „Prevádzka na výrobu klipov pre potravinársky priemysel, Nám. Dr. A. Schweitzera 194, Stará Turá pre firmu Tipper Tie technopack GmbH“ do prevádzky podľa § 13 ods. 4 písm. a/ súhlasí. Zároveň stanovil maximálnu pracovnú rýchlosť liniek na výrobu klipov pre potravinársky priemysel na 220 taktov/minúta.

Proti rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín číslo B/2009/04211-03 zo dňa 26.11.2009 podal právny zástupca spoločnosti JUSTUR spol. s r.o., IČO: 31 102 450, Nám. Dr. A. Schweitzera 194, Stará Turá dňa 23.11.2009 podnet na preverenie legitímnosti a bezpečnosti novozriadenej prevádzky žalobcu. Predmetný podnet preskúmal Úrad verejného zdravotníctva a rozhodnutím zo dňa 16.05.2011 číslo: OLP/2660/2011 (v záhlaví rozhodnutia spoločnosť JUSTUR spol. s r.o., bola označená ako dotknutá osoba podávajúca podnet na preskúmanie predmetného rozhodnutia v správnom konaní). Ten rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín zmenil tak, ako je uvedené vyššie. Proti predmetnému rozhodnutiu podala spoločnosť JUSTUR spol. s r.o., odvolanie.

Žalovaný rozhodnutím zo dňa 14.12.2011 č. 64830/2011-OPŠ rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušil a vec vrátil tomuto orgánu na nové konanie a rozhodnutie. V záhlaví rozhodnutia spoločnosť JUSTUR spol. s r.o., bola označená ako účastník konania.

Najvyšší súd mal z obsahu pripojeného spisu za preukázané, že žalobca sa zúčastnil v konaní pred správnymi orgánmi a bol účastníkom správneho konania, ktorého výsledkom bolo žalobou napádané rozhodnutie žalovaného.

Účastníkom súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa piatej časti O.s.p. je len osoba, ktorá môže byť rozhodnutím správneho orgánu ukrátená na svojich právach (napr. § 250 ods. 2 O.s.p.; 250m O.s.p.). Navrhovateľom - iniciátorom predmetného správneho konania bol žalobca, ktorý žiadal Regionálny úrad verejného zdravotníctva Trenčín o súhlas na uvedenie priestorov „Prevádzku na výrobu klipov pre potravinársky priemysel“. Proti rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín podala podnet (v záhlaví rozhodnutia označená ako dotknutá osoba) spoločnosť JUSTUR, spol. s r.o., Stará Turá, na základe ktorého rozhodoval Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorý udelil súhlas na uvedenie priestorov pre žalobcu a zároveň stanovil maximálnu pracovnú rýchlosť liniek na výrobu klipov pre potravinársky priemysel na 220 taktov/minúta.

Na základe odvolania spoločnosti JUSTUR, spol. s r.o., rozhodoval žalovaný. V celom konaní sa rozhodovalo o žalobcových právach a povinnostiach a preto bola naplnená zákonná podmienka aktívnej legitímácie na podanie správnej žaloby žalobcom.

Podľa názoru najvyššieho súdu, s poukazom na ustanovenie § 250 ods. 1, 2 O.s.p. žalobca označený v žalobe je účastníkom súdneho konania, keďže ním bol i v predmetnom správnom konaní. Správne

súdnicstvo má osobitné postavenie ako i procesné pravidlá, ktorými sa správne súdy riadia, sú špecifické. V tomto štádiu konania je nesporné, že označený žalobca bol účastníkom administratívneho konania, preto je jeho právom v zmysle čl. 6 dohovoru byť i účastníkom súdneho konania, v ktorom sa rozhodnutie z takéhoto správneho konania preskúmava.

Predmetom rozhodovania správnych orgánov podľa zákona č. 71/1967 Zb. sú práva, právom chránené záujmy a povinnosti. Vždy však ide o rozhodovanie o konkrétnom práve (právom chránenom záujme) alebo povinnosti tejto osoby, a nie inej (tretej) osoby. To znamená, že osoba, ktorá sa domáha, aby rozhodol správny orgán v správnom konaní o cudzom práve a povinnosti, nie je účastníkom konania (výnimku z tohto pravidla môže v súlade s § 14 ods. 2 Správneho poriadku ustanoviť osobitný zákon). Ak sa žalobca svojim podaním domáha vydania rozhodnutia, je preto táto osoba účastníkom konania z procesného dôvodu bez ohľadu na to, či je na vydanie rozhodnutia legitimovaná z hmotnoprávneho hľadiska.

Najvyšší súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že Krajský súd v Bratislave svojím rozhodnutím o zastavení konania porušil základné ústavné princípy a princípy konania, ktorými je ovládané správne súdnicstvo a to právo na súdnu ochranu a právo domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov pred príslušnými súdmi. Správne orgány konali vo vzťahu k žalobcovi ako k účastníkovi správneho konania a rozhodnutím žalovaného zasiahli do jeho práv a právom chránených záujmov.

V súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika v súlade s Ústavou Slovenskej republiky viazaná, ako aj Európsky súd pre ľudské práva pre porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru uviedol, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru vyžaduje, aby pri určovaní občianskych práv a záväzkov rozhodnutia prijaté správnymi alebo inými orgánmi, ktoré samy osobe naplňajú požiadavky tohto článku, podliehali následnej kontrole súdnym orgánom, ktorý má úplnú právomoc vo veci konať.

Súd v správnom súdnicstve musí zisťovať, či rozhodnutie orgánu verejnej správy (správneho orgánu), ktoré mu bolo príslušným spôsobom predložené na preskúmanie jeho zákonnosti, sa svojím obsahom súčasne nedotýka základných práv a slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách. Ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesmie byť podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a iných zákonov. V dôsledku toho v prípade, keď sa rozhodnutie, resp. postup orgánu verejnej správy dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené. Vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho preskúmavania (v správnom súdnicstve) môže signalizovať porušenie čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy.

Najvyšší súd zistiť toto procesné pochybenie napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní prvostupňový súd po prešetrení splnenia ďalších procesných podmienok na začatie konania preskúma napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.) a vo veci opätovne rozhodne, aj s ohľadom na právny názor vyslovený v tomto uznesení, pričom práve v procese súdneho prieskumu sa vysporiada i v kontexte s doterajšou judikatúrou, s právnou otázkou či subjekt, ktorý nemá podľa predpisov vnútroštátneho práva právnu subjektivitu, môže byť vnútroštátnymi administratívnymi orgánmi označený za účastníka takéhoto správneho konania alebo nie, následne ustáli a rozhodne, či ide o zákonné rozhodnutie príslušného správneho orgánu.

V novom konaní rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom

od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.